

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МАРКЕТИНГУ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
КОМПАНІЇ**

Затверджено:

Протокол засідання кафедри економіки,
маркетингу та бізнес-адміністрування
№ 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри ЕМБА

В.П. Яновська

Викладач	Творонович Вікторія Ігорівна Кандидат економічних наук, доцент	
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	ТВОРОНОВИЧ Вікторія Ігорівна	
E-mail	tvoronovich@ukr.net	
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій Кафедра економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 904 телефон: +38095-837-60-12	
Консультації	Кожен понеділок та четвер з 12 до 14 м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 904 або за ZOOM посиланням	
Офіційна назва освітньої програми	Економіка	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	

Галузь знань, спеціальність	05 «Соціальні та поведінкові» 051 «Економіка»
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Курс/ Семестр викладання	1/1
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS / 120 загальна кількість годин
Види та кількість аудиторних занять	Лекції – 24 годин/ 4 годин Практичні заняття – 20 години/ 8 години
Локація та матеріально- технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проєктор, мережа Інтернет.
Мова викладання	Українська
Мета вивчення дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Конкурентоспроможність компанії» є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок щодо управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання.
Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем. СК11. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Програмні результати навчання	<p>ПРН-8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p> <p>ПРН-9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.</p> <p>ПРН-11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.</p> <p>ПРН-12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.</p>

ЧОМУ ВАЖЛИВИЙ КУРС

Курс дає можливість розширити світогляд та професійні компетенції, поглибивши знання з методів управління конкурентоспроможністю, отримавши сучасну і цікаву інформацію, технології впровадження та приклади практичного застосування про:

- термінологічний апарат у сфері конкуренції;
 - проведення конкурентного аналізу;
 - прийняття рішень стосовно способів ведення конкурентної боротьби;
 - використання основних методів аналізу конкурентоспроможності об'єкту;
 - використання методик визначення конкурентоспроможності об'єкту на основі оцінки конкурентоспроможності продукції
- специфіку розвитку та застосування новітніх концепцій управління організацію;
 - сучасні особливості конкурентоспроможності компанії.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Формування конкурентних переваг та діагностика конкурентоспроможності

Тема 1. Діагностика конкурентного середовища компанії.

Основні складові конкурентного середовища. Класифікація конкурентного середовища. Модель п'яти сил конкуренції в галузі. Рушійні сили ринку. Інтенсивність конкуренції. Фактори посилення конкуренції. Розподіл ринкових часток між конкурентами. Рентабельність ринку. Типологізація конкурентів. Схема аналізу профілю конкурента. Структура аналізу діяльності конкурентів. Аналіз товарної політики конкурента. Карта стратегічних груп. Конкурентна політика держави та її елементи. Законодавче забезпечення конкурентної політики в Україні. Організаційне забезпечення конкурентної політики в Україні. Антимонопольний комітет України та його основні завдання. Основні порушення антимонопольного законодавства. Системи антимонопольного регулювання.

Ключові слова: конкурентного середовища, фактори посилення конкуренції, ринок, конкуренти, конкурентна політика.

Тема 2 Визначення потенціалу конкурентоспроможності компанії.

Загальна характеристика потенціалу підприємства. Структура потенціалу підприємства. Теоретичні основи формування потенціалу як інтегрованої економічної системи. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства. Рівні конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Організаційні засади інформаційної системи потенціалу підприємства.

Ключові слова: потенціалу підприємства, структура потенціалу підприємства, конкурентоспроможність потенціалу підприємства, рівні конкурентоспроможності потенціалу.

Тема 3. Формування конкурентних переваг компанії.

Сутність та співвідношення понять «ринкові чинники успіху», «ключові компетенції», «конкурентні переваги». Властивості конкурентних переваг. Поняття конкурентної переваги. Конкурентна перевага й типові стратегії. Джерела конкурентної переваги. Фактори втримання конкурентних переваг. Сфери формування та реалізації конкурентних переваг

Ключові слова: стратегія, конкурентна перевага, конкурентний хід.

Тема 4. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства.

Класифікація й сутність основних методів управління конкурентними перевагами. Методи аналізу конкурентних переваг (SWOT, GAP, LOTS, PIMS, «Мак-Кінзі»). Формування конкурентних переваг об'єктів на підставі їхньої ексклюзивної цінності. Аналіз конкурентоспроможності фірми за Ж.-Ж. Ламбенем.

Ключові слова: методи управління конкурентними перевагами.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2 «Управління конкурентоспроможністю»

Тема 5. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції. Визначення конкурентоспроможності товару. Визначення міжнародної конкуренції товару. Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності товару. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції. Якість товару – основний важіль забезпечення його конкурентоспроможності. Основні підходи до управління конкурентоспроможністю товару. Заходи щодо поліпшення якості товару (послуг) як чинник підвищення конкурентоспроможності товарів.

Ключові слова: конкурентоспроможність товару, міжнародна конкуренція, якість товару.

Тема 6. Управління конкурентоспроможністю компанії.

Процес управління конкурентоспроможністю підприємства. Етапи і процедури процесу управління конкурентоспроможністю підприємства. Загальна блок-схема організаційно-економічного механізму системи управління конкурентоспроможністю підприємства. Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес-організацій різних типів.

Ключові слова: управління конкурентоспроможністю, економічного механізму системи управління конкурентоспроможністю підприємства.

Тема 7. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність компанії.

Концепція соціально-відповідальної конкурентоспроможності підприємства. Визначення соціальних параметрів конкурентоспроможності. Доцільність впровадження принципів соціальної відповідальності. Модель соціально-орієнтованої конкурентоспроможності. Поняття «соціально-конкурентний синтез». Конкурентні переваги в умовах соціальної відповідальності підприємства.

Ключові слова: соціальна відповідальність, соціально-орієнтована конкурентоспроможність

Тема 8. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності.

Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни. Вітчизняний підхід до забезпечення конкурентоспроможності національної економіки. Міжнародний досвід реалізації програм підвищення конкурентоспроможності.

Ідеологія менеджменту якості. Інструментарій управління якістю. Умови оцінки експертами якості персоналу. Системний аналіз у методиці оцінки конкурентоспроможності організації. Корисний ефект. Система управління якістю. Забезпечення ефективного функціонування системи управління якістю. Якість – всесвітнє поле конкуренції на порозі XXI століття.

Ключові слова: підвищення конкурентоспроможності, менеджмент якості, управління якістю.

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових, розрахункових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Тематика практичних занять:

Передбачено виконання і групове обговорення індивідуальних дослідницьких завдань (рефератів, доповідей на конференцію), підготовка презентації.

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності вони залучаються до виконання додаткових видів робіт в певних проєктах, ця діяльність враховується при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропонована участь у Міжнародному конкурсі CFA Institute Research Challenge, який проводить CFA Institute.

При підготовці курсу врахований багаторічний досвід Творонович В.І. (керівника від факультету) з підготовки команд для участі у Міжнародному конкурсі CFA Institute Research Challenge.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 80 балів Підсумковий контроль – (іспит) – 20 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (іспит). Підсумкові бали = Загальна кількість балів + Кількість балів за підсумковим контролем навчальної дисципліни (перед підсумковим контролем)	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. Максимальна сума становить 10 балів.

Практичні заняття:

Оцінюються за виконанням аналітичних досліджень, розрахункових та інших завдань та активністю здобувачів вищої освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії (до 12 балів за практичну роботу в цілому, 6 бали за практичне заняття). Максимальна сума становить 60 балів.

Самостійна робота

Написання та захист на практичному занятті реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре	В	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в

	(«зараховано»)		основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Посилання на Google Classroom
<https://classroom.google.com/c/MTUxNTc3NzQ0MzYx?cjc=m2y6z3v>
3. [Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ](#).

Список рекомендованої літератури

1. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 року №2210-111.
2. Закон України «Про природні монополії» від 20 квітня 2000 року №1682-III.

3. Должанський І.З., Загорна Т. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.З. Должанський, Т. Загорна. – Київ: Центр навчальної літератури, 2016. – 384 с.
4. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. / С. М. Клименко, О. С. Дуброва, Д. О. Барабась, Т. В. Омеляненко. – К.: КНЕУ, 2014. – 520 с.
5. Оцінка конкурентоспроможності сучасного промислового підприємства: навч.-практ. посібник для студентів економ. спец / О.М.Сумець, О. Є. Сомова, Є. Ф. Пеліхов. – К.: Професіонал, 2012. – 280 с.

Допоміжна

1. Янковий О.Г. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія / О. Г. Янковий. – Одеса: Атлант, 2013. – 470 с.
2. Воронкова А. Е. Управлінські рішення в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства: організаційний аспект: монографія/ А. Е. Воронкова, Н. Г. Калюжна, В. І. Оленко. – Харків: ІНЖЕК, 2010. – 512 с.
3. Затильна О. Управління конкурентоспроможністю підприємства при виході на зовнішній ринок на основі систематичного підходу. Управління в сучасних умовах: новітні підходи та проблеми практики. Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 210 с.
4. Мазаракі А. А. Торговельне право: стратегія, політика, конкурентоспроможність: монографія / А. А. Мазаракі, Д. М. Пшеслінський, І. В. Смолін Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 384 с.
5. Ротанов Г. М. Стратегія управління конкурентоспроможністю промислового підприємства. Вісн. ЖДТУ. 2013. № 1(63). С. 316–319.
6. Сахно І. В. Аналіз основних методичних підходів до оцінки конкурентоспроможності підприємств: зб. наук. праць Таврійсь. держ. агротехнолог. ун-ту (економічні науки). 2012. № 2. Ч. 2. С. 385–390.
7. Yanovska V., Kravchenko O., Tvoronovych V., Chernii V. The impact of modern macroeconomic factors on the development of the economic strategies of companies. *Forum Scientiae Oeconomia*. 2022. 10(1). P. 49–66 (**SCOPUS**).

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)

[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних,](#)

науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ.
У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності ДУІТ.

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ».